

Psychologie bolesti

Definice

- Bolest je POCIT, který odpovídá ohrožení, nebo poškození tkáně, nebo je takto popsán.
- Bolest je SIGNÁL ohrožení tkáně, případně života. Spouští procesy analgezie a hojení. Vyvolává strach, zaměření pozornosti a změnu chování.

„Dimenze“ bolesti

- Senzorická – referovaná v termínech senzorických kvalit, např. tepavá, vystřelující.
- Afektivní – referovaná v afektivních termínech, např. krutá, hrozná.
- Časová – od krátkého „zabolení“ po nepřetržité trvání.

Kognitivní procesy a bolest

- NÁZORY na bolest se utvářejí od dětství. Podmiňují pacientovo hodnocení co bolest pro něho znamená.
- Názory a bolest spouštějí COPING, hodnocení situace a vlastních dispozic bolesti čelit. Výsledek je vzdorování, nebo unikání.
- HODNOCENÍ SEBE z hlediska změny následkem bolesti, např. „bolest mě změnila, už nemůžu dál“.

Afektivní procesy a bolest

- Zvýšená afektivní komponenta bolesti je rizikem „chronizace“.
- Bolest a výklad bolesti vzbuzují strach. Silný strach vede k selhávání copingu. Přiměřený strach motivuje k adaptivnímu chování.
- Generalizované negativní afekty, úzkost, zlost a deprese odpovídají „rozvinuté psychické chronizaci“ – tzv. utrpení.

Chování a bolest

- Akutní bolest vyvolává přirozené behaviorální reakce, únikové, úlevné (kulhání), nebo komunikační (volání o pomoc).
- Tyto přirozené reakce se mohou fixovat učním, zpravidla operantním – jsou zpevňovány tzv. druhotnými zisky, např. ohledy, nebo výhodami.
- Naučené bolestivé chování se může udržet po zhojení bolestivého stavu, jako samostatný proces, jako samostatná porucha chování